

TİK

Tik, istem dışı ve ani olarak kendisini gösteren ve belli özellikleri ile tanımlanan, herhangi bir amca hizmet etmeyen kas kasılmalarıdır. Hareket çoğu zaman refleks halinde kişinin farkında olmadan tekrarlanır.

Genellikle biz tikleri aşağıdaki yerlerde görürüz:

- Yüz adalelerinin devamlı hareketi, alt göz kapağının aşağıya doğru sık sık hareketi,
- Göz kapaklarının fazla açılıp kapanması şeklinde,
- Göz kırpmalar, yanak adalelerinde oluşan tikler,
- Boyun adalelerinde oluşan tikler,
- Sinirsel kökten gelen öksürmeler şeklinde oluşan tikler,
- Geremediği halde sık sık burun çekme ve üst dudakla yapılan tikler,
- Yutkunma ve yutar gibi hareket etme,
- Boğaz temizler gibi hıçkırmak, boğaz temizlemeye zorlama tikleri,
- Omuz silkmek,
- Parmak çatlatmak,
- Dizini ve ayaklarını sallamak,
- Sık sık gözlerini alışılmamış şekilde ayırmak,
- Kollarını ve ayaklarını sallamak,
- Kulakları oynatmak, kaşları sık sık kaldırıp indirme.

Nedenleri;

Tikler çocuğun duygusal durumuyla sıkı ilişki gösterir. Ortaya çıkışı genellikle aşırı bir heyecan, korku ve irkme yaratan bir olayı izler. Tik geliştirmeye eğilimli olan çocuklar genellikle tedirgin, kaygılı, gergin çocuklardır. Pek çoğunun ana babaları da titiz, kuralcı kişilerdir. Çocuğu sıkı denetlerler. Bu tutumla yetişen çocuk örseleyici bir olaya tepki olarak tik geliştirebilir. Ör: Bir ameliyat, yüze vurulan bir tokat, ürkütücü bir olaya tanık olma, kazalar tiki oluşturabilir.

Tiklerin diğer bir sebebi de taklittir. Bazen küçük yaşlarda çocuklar ana baba veya öğretmenlerin bazı hareketlerini taklit edebilirler. Sonra bu alışkanlık haline dönüşür.

Tikler tamamlanmamış bir fiilin temsilcisi olabilirler. Çocuk bu tamamlanmamış fiili istenmeyen bir davranış olduğu için açıklayamaz. Fakat onu bilinçaltı dürtülerle dışlar. Ör: Kavgacı, saldırganlık ve kırıcılık göstermek isteyenlerin bu hareketi yapmadığı için devamlı olarak el ve kol hareketleri bunun temsilcisi olabilir.

Düzeltilici önlemler;

Küçük tikler genellikle geçici tikler, özel bir ihmam ve bakım gerektirmezler.

Ciddi ve ağır tikler devamlılık gösterirler. Çocuğun ailedeki, okuldaki ve yakınları ile olan çatışmaları ve bunların nedenlerinin bulunup ortadan kaldırılması uygun ve köklü tedbirlerdir.

Taklit etmekten, çocuğun dikkatini çekmekten, tenkit etmekten, akranları ile kıyaslamaktan sakınılmalıdır.

Yeteneklerini iyice saptamadan birçok derslerde daha başarılı olmaya zorlamaktan çekinmek gerekir.

Hakaret, azarlama ve bu çocuklara dayak atılması tiklerin daha da artmasına ve buna eşlik eden bir seri duygusal bozuklukların ortaya çıkmasına sebep olabilir.

Ana-babanın çocuğun bu halinden utanması ve çocuğu utandırması olumlu bir önlem değildir.

Devamlı olarak ana-babanın çocuğu kendi arzularına ve kurallarına uydurmaya çalışması yanlış bir önlemdir.

Gerilimleri ve endişeleri azaltmak ve yatıştırmak için ilaçlar faydalı olabilir. Sakinleştirici etki göstererek hareketleri kolaylaştırırlar. Doktor tavsiye ederse ilaç verilmelidir. Öncelik anne ve babanın davranışları ve çocuğun sıkıntılarını azaltıcı yönde terapi alınması olmalıdır.

KAYNAK: www.aktuelpsikoloji.com